

гочисленни заявления. 22-та статия отъ Органическия Статутъ съдържа твърдѣ мѣдри постановления за тоя прѣдметъ. Тя опредѣлява, че официаленъ езикъ ще бѣде езика на болшинството, но когато меншинството е равно на полвината на болшинството, то езика на това меншинство трѣбва да се употрѣблява наравно съ езика на болшинството. Всички закони и распореждания трѣбва да се печататъ на тритѣ главни езика: българскій, турскій и гръцкій, и въ сѣдилището частнитѣ лица иматъ право да се ползватъ, по свой изборъ, съ единъ отъ тѣзи езици. Рѣчьта на генералъ-губернатора, при откриваніе събранието, се чете на български, турски и гръцки. Но въ палатата, а тѣй сжщо въ департаментитѣ и общинскитѣ съвѣти, прѣдложенията и обсъжданията произхождатъ на българскій езикъ. Гърцитѣ и турцитѣ иматъ право да говорятъ на своя езикъ. Но ако желаятъ да ги разбиратъ, тѣ трѣбва да употрѣбятъ българскія езикъ, който, по тоя начинъ, въ дѣйствителность, става господарственъ езикъ. Турцитѣ и гърцитѣ се оплакватъ относително това, но има-ли друга нѣкоя възможность за да може нѣкакъ да се разрѣши тоя мжченъ въпросъ?

— Тука, както и въ България, всички земледѣлци сж и собственици на ония земи, които тѣ обработватъ. И това дѣйствително, е истина, особено до послѣдната война. До това врѣме, въ всичкитѣ градове и въ нѣкои села живѣли богати турци, притежатели на *чифлици*, които тѣ давали съ кирии на българскитѣ селяни, които плащали въ натура, споредъ качеството на почвата, отъ 1 до 4 *шиника* жито отъ единъ *дюлюмъ*.

Обаче, въ тѣзи страни, толкова добрѣ подготвени за образование на земледѣлческа димократія, въ които при това йоще подъ владичеството на турцитѣ, се запазило и равенство на състоянието, — трѣбва всекога да се прѣпятствова за образованието на *латифундія*. Това добрѣ разбралъ черногорскія князь Николай. Неговия декретъ въвежда въ Черна-Гора ново устройство за поземелната собственость, тѣй като отъ неговото издание, вече никой нѣма право да закупува повече отъ